

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

___ Հայոց լեզվի և գրականության ___
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Բաբույան Հ. Ռ. /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 2

« 12 » __ սեպտեմբեր __ 2023 թ.

ՀԼԳ/բ-056 «ՄԱՅՐԵՆԻ ԼԵԶՎԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ-2» ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 013101.00.6- Ընդհանուր մանկավարժություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 013101.01.6- Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ ___ մանկավարժության բակալավր ___

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ ___ հայոց լեզվի և գրականության ___

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ ___ հեռակա ___

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ հեռակա ___5-րդ կուրս, 1-ին կիսամյակ ___

Դասախոս(ներ)՝ _____ Ա. Պողոսյան _____

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ_ poghosyanalbert@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
 - 12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
 - 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
 - 14.2. Հարցաշար
 - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-2» առարկան դասավանդվում է երրորդ կուրսի երկրորդ կիսամյակում և կարևոր տեղ է գրավում հասարակական գիտությունների ֆակուլտետի «Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա» բաժնի հիմնական կրթական ծրագրի խնդիրների իրականացման գործում: Այն համապատասխանում է բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական չափանիշներին: Առարկան ապահովում է ուսանողի անհատական կրթական հետաքրքրությունները՝ համաձայն հիմնական կրթական ծրագրի սահմանած իրազեկությունների: «Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացը կարևորվում է լեզվաբանության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է *013101.01.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա* կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է՝

- ինքնուրույն աշխատանքի միջոցով հաղորդակից լինել մեթոդամանկավարժական գրականության և մանկավարժական պրակտիկ աշխատանքի նորույթներին,
- հայոց լեզվի ուսուցումը զուգակցել գաղափարական, բարոյական և գեղագիտական դաստիարակության հետ,
- տարրական դասարաններում հայոց լեզվի ուսուցման ընթացքում ապահովել միջառարկայական կապերը, ուսուցման անհատականացման և աշակերտների ակտիվացման ժամանակակից պահանջները, ստեղծագործորեն օգտագործել կրտսեր դպրոցում գործող դասագրքերը, ծրագրերն ու ուսումնաօժանդակ նյութերը:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝

- Սովորեցնել մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի տեսական հիմքերը:
- Բացատրել մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի օրինաչափությունները:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել մեթոդաբանական հետազոտություններ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:
- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի առանձնահատկությունները մանկավարժության և դասավանդման մեթոդիկայի համատեքստում:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

«Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-2» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը *013101.01.6 Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա* մասնագիտության բակալավրի

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթարժեքների

կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Հնչյունաբանություն», «Բառագիտություն», «Ձևաբանություն», «Շարահյուսություն», «Մանկավարժություն» և «Հոգեբանություն» դասընթացներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-2» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա հիմնարար գիտելիքներ հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկայից, յուրացնի գրաճանաչության, ընթերցանության, քերականության և խոսքի զարգացման դասավանդման մեթոդիկան, ունակ լինի դրանք կիրառել պրակտիկ աշխատանքում,
2. կարողանա մասնագիտական գիտելիքը նորացնել և փոխանցել, նոր գաղափարներ առաջ քաշել, թիմում աշխատել, հետազոտական աշխատանքներ կատարել
3. տիրապետի տարրական դասարաններում մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկային, աշակերտների հետ համագործակցային աշխատանքներին, դասապրոցեսի ճիշտ կառուցվածքին, բարեկրթության կանոններին:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Շնորհանդանոցային կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

ԳԿ9 խնդիրների լուծում,

ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,

ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա-2» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մայրենի լեզվի ուսուցչի մասնագիտական գործունեության ընթացքում, նաև ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և լեզվաբանության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	6 կրեդիտ/180 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	12
Գործնական աշխատանք	20
Ինքնուրույն աշխատանք	148
Ընդամենը	180
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	քննություն

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁶.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների		
		դասխատություն	գործնական աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Քերականական գիտելիքների ուսուցման հիմնական դիդակտիկական սկզբունքները, դրանց իրականացման մեթոդիկան: Քերականության տեղն ու դերը հայոց լեզվի տարրական ուսուցման համակարգում:	2	2	12
2.	Քերականական գիտելիքների յուրացման գործընթացի առանձնահատկությունները տարրական դասարաններում: Քերականական վարժությունների համակարգը: Մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի ուսուցման փուլերը, դրանց խնդիրներն ու բովանդակությունը: Հնչյունաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդիկա: Գաղափար նախադասության մասին:			12
3.	Լեզվական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդներն ու եղանակները: Շարահյուսական տարրական գիտելիքների ուսուցումը:	2	2	12
4.	Ձևաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցումը: Խոսքի մասերի՝ գոյականի, բայի ուսուցումը:			12
5.	Քերականության դասի տիպերը: Քերականական ուղղագրության ուսուցումը: Ածականի, թվականի, դերանվան, շաղկապի և ձայնարկության ուսուցումը: Քերականության դասի կառուցվածքը: Չնականությունը քերականության դասերին:	2	2	12
6.	Խոսքի զարգացման մեթոդիկայի գիտական հիմունքները: Բանավոր խոսքի զարգացումը: Բանավոր խոսքի հիմնական բաղադրիչները: Բանավոր խոսքին ներկայացվող պահանջները:			12
7.	Բանավոր խոսքի զարգացման մեթոդները: Բառապաշարի զարգացման ուղղությամբ տարվող	2	2	12

⁶ Նման է օրացուցային պլանին

	աշխատանքների մեթոդիկա: Հումանիշների և հակահիշների ուսուցումը որպես բառապաշարի զարգացման միջոց: Դարձվածք. դարձվածքների և ասացվածքների ուսուցումը որպես խոսքի հարստացման միջոց:			
8.	Կապակցված խոսքի զարգացման մեթոդիկա: Կապակցված խոսքին ներկայացվող պահանջները: Նկարի շուրջ պատմության հյուսումը՝ որպես կապակցված խոսքի զարգացման արդյունավետ հնար:		2	12
9.	Գրավոր խոսքի զարգացումը Գրավոր խոսքի տեսակները և դրանց ուսուցման մեթոդիկան: Արտագրության ուսուցման մեթոդիկա: Արտագրության տեսակները: Թելադրության ուսուցման նշանակությունը գրավոր խոսքի զարգացման գործում: Փոխադրության ուսուցման մեթոդիկան: Շարադրության ուսուցման մեթոդիկան: Գրավոր աշխատանքների կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Մխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը:	2	4	12
10.	Ուղղագրության ուսուցումը: Ուղղագրության ուսուցման ձևերն ու մեթոդները: Հայոց լեզվի ուղղագրության և ուղղախոսության հիմնական սկզբունքները և մեթոդները: Ուղղագրական վարժությունների համակարգը:		2	12
11.	Կետադրության ուսուցման տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում, կետադրության ուսուցումը կարդալիս:			14
12.	Վայելչագրության նշանակությունը, նրա տեղն ու դերը մայրենի լեզվի դասընթացում: Վայելչագրության հիմնական պահանջները տարրական դասարաններում: Վայելչագրության ուսուցման մեթոդները:	2	2	14
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		12	20	148

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ա. Տեր-Գրիգորյան, Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա	1980
2.	Ա. Տեր-Գրիգորյան, Քերականության մեթոդիկա	1977

3.	Ջ. Գյուլամիրյան, Հայոց լեզվի տարրական ուսուցման մեթոդիկա	2006
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Ա. Տեր-Գրիգորյան, Կարդալու և գրելու սկզբնական կարողությունների ձևավորումը	1980
2.	Ջ. Գյուլամիրյան, Կարդալու կարողությունների և խոսքի զարգացումը տարրական դասարաններում	1988
3.	Ջ. Գյուլամիրյան, Խոսքի զարգացում	2004
4.	Ա. Մանուկյան, Խոսքի զարգացման մեթոդիկա	1976

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁷
1.	Քերականական գիտելիքների ուսուցման հիմնական դիդակտիկական սկզբունքները, դրանց իրականացման մեթոդիկան: Քերականության տեղն ու դերը հայոց լեզվի տարրական ուսուցման համակարգում:	Քերականության տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում: Քերականության դասավանդման ժամանակակից դրվածքը: Քերականական տարրական դասընթացի հիմնական բաժինները՝ լեզվական նախագիտելիքներ և լեզվական տարրական գիտելիքներ:	2	ՊԳ 1, ԼԳ 1
2.	Քերականական գիտելիքների յուրացման գործընթացի առանձնահատկությունները տարրական դասարաններում: Քերականական վարժությունների համակարգը: Մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի ուսուցման փուլերը, դրանց խնդիրներն ու բովանդակությունը: Հնչյունաբանական տարրական	Քերականության ուսուցման եղանակներն ու մեթոդները տարրական դասարաններում (ինդուկտիվ եղանակ՝ դեդուկցիայի կիրառումով, քերականության և ընթերցանության համատեղ ուսուցման կամ «առնչակից» եղանակ, վերլուծական-համադրական մեթոդ):		ՊԳ 1, ԼԳ 1

⁷ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	գիտելիքների ուսուցման մեթոդիկա: Գաղափար նախադասության մասին:			
3.	Լեզվական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդներն ու եղանակները: Շարահյուսական տարրական գիտելիքների ուսուցումը:	Շարահյուսական գիտելիքներ: Շարահյուսական վարժությունների համակարգը:	2	ՊԳ2, ԼԳ1
4.	Ձևաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցումը: Խոսքի մասերի՝ գոյականի, բայի ուսուցումը:	Ձևաբանական գիտելիքներ: Ձևաբանական վարժությունների համակարգը:		ՊԳ1, ԼԳ3
5.	Քերականության դասի տիպերը: Քերականական ուղղագրության ուսուցումը: Ածականի, թվականի, դերանվան, շաղկապի և ձայնարկության ուսուցումը:	Քերականության դասի տիպերը: Ձևաբանական գիտելիքներ: Ձևաբանական վարժությունների համակարգը:	2	Պ31, ԼԳ3
6.	Քերականության դասի կառուցվածքը: Չնականությունը քերականության դասերին:	Քերականության դասի կառուցվածքը, տիպերը: Չնականությունը քերականության դասերին:		ՊԳ1, ԼԳ2
7.	Խոսքի զարգացման մեթոդիկայի գիտական հիմունքները: Բանավոր խոսքի զարգացումը: Բանավոր խոսքի հիմնական բաղադրիչները: Բանավոր խոսքին ներկայացվող պահանջները:	Խոսքի տեսակները՝ ներքին և արտաքին. արտաքին խոսքի դրսևորման ձևերը՝ բանավոր և գրավոր: Դրանց միջև եղած նմանություններն ու տարբերությունները, դրանց փոխադարձ կապը և օգտագործումը ուսուցման		ՊԳ2, ԼԳ4

		ընթացքում:		
8.	Բանավոր խոսքի զարգացման մեթոդները: Բառապաշարի զարգացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների մեթոդիկա: Հոմանիշների և հականիշների ուսուցումը որպես բառապաշարի զարգացման միջոց: Դարձվածք. դարձվածքների և ասացվածքների ուսուցումը որպես խոսքի հարստացման միջոց:	Բանավոր խոսք. նրա հիմնական բաղադրիչները՝ բառապաշար, խոսք կառուցելու կարողություն, ուղղախոսություն:	2	ՊԳ1, ԼԳ1
9.	Կապակցված խոսքի զարգացման մեթոդիկա: Կապակցված խոսքին ներկայացվող պահանջները: Նկարի շուրջ պատմության հյուսումը՝ որպես կապակցված խոսքի զարգացման արդյունավետ հնար:	Աշակերտի կապակցված խոսքին առաջադրվող հիմնական պահանջները, կապակցված խոսքի ուսուցման միջոցներն ու ձևերը:		ՊԳ3, ԼԳ1
10.	Գրավոր խոսքի զարգացումը: Գրավոր խոսքի տեսակները և դրանց ուսուցման մեթոդիկան: Արտագրության ուսուցման մեթոդիկա: Արտագրության տեսակները:	Գրավոր խոսք: Գրավոր աշխատանքի տեսակները, դրանց միջև եղած կապն ու աստիճանականությունը: Արտագրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:	2	ՊԳ1, ԼԳ1
11.	Թելադրության ուսուցման նշանակությունը գրավոր խոսքի զարգացման գործում:	Թելադրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:		ՊԳ1, ԼԳ2

12.	Փոխադրության ուսուցման մեթոդիկան: Շարադրության ուսուցման մեթոդիկան:	Փոխադրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան: Շարադրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:		ՊԳ2, ԼԳ2
13.	Գրավոր աշխատանքների կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Սխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը:	Գրավոր աշխատանքի կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Սխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը: Գրավոր աշխատանքի դասի կառուցվածքը (տարբեր գրավոր աշխատանքների անցկացման դեպքում): Տեսքերը վարելու կարգը և գնահատման նորմերը:		ՊԳ1, ԼԳ1
14.	Ուղղագրության ուսուցումը: Ուղղագրության ուսուցման ձևերն ու մեթոդները: Հայոց լեզվի ուղղագրության և ուղղախոսության հիմնական սկզբունքները և մեթոդները: Ուղղագրական վարժությունների համակարգը:	Ուղղագրություն, ուսուցման նշանակությունը հայոց լեզվի ուսուցման ընդհանուր համակարգում: Ուղղագրության ուսուցման հոգեբանական հիմունքները: Հայոց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և ուսուցման մեթոդները: Ձայնավորների ուղղագրության ուսուցում: Բաղաձայնների ուղղագրության ուսուցում: Քերականության ուղղագրության ուսուցում:		ՊԳ1, ԼԳ1
15.	Կետադրության ուսուցման տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում, կետադրության ուսուցումը կարդալիս:	Կետադրություն, նրա տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում: Կետադրության ուսուցման նշանակությունը արտահայտիչ և ճիշտ կարդալիս:	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ1

		Կետադրության ուսուցման ձևերն ու մեթոդները: Կետադրության ուսուցման կապը քերականության և ընթերցանության դասերի հետ: Կետադրական վարժությունները տարրական դասարաններում:		
16.	Վայելչագրության նշանակությունը, նրա տեղն ու դերը մայրենի լեզվի դասընթացում: Վայելչագրության հիմնական պահանջները տարրական դասարաններում: Վայելչագրության ուսուցման մեթոդները:	Վայելչագրություն, խնդիրներն ու նպատակները: Վայելչագրության ուսուցման հիմնական պահանջները և դրանց իրականացման ձևերը:		ՊԳ1, ԼԳ1

12.2. Գործնական աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Ստուգման ձևը	Գրականություն ⁸
1.	Քերականական գիտելիքների ուսուցման հիմնական դիդակտիկական սկզբունքները, դրանց իրականացման մեթոդիկան: Քերականության տեղն ու դերը	Քերականության տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում: Քերականության դասավանդման ժամանակակից դրվածքը:		խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների	ՊԳ1, ԼԳ1

⁸ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

	հայոց լեզվի տարրական ուսուցման համակարգում:	Քերականական տարրական դասընթացի հիմնական բաժինները՝ լեզվական նախագիտելիքներ և լեզվական տարրական գիտելիքներ:		լուծում, առաջադրանքների իրականացում	
2.	Քերականական գիտելիքների յուրացման գործընթացի առանձնահատկությունները տարրական դասարաններում: Քերականական վարժությունների համակարգը: Մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի ուսուցման փուլերը, դրանց խնդիրներն ու բովանդակությունը: Հնչյունաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդիկա: Գաղափար նախադասության մասին:	Քերականության ուսուցման եղանակներն ու մեթոդները տարրական դասարաններում (ինդուկտիվ եղանակ՝ դեդուկցիայի կիրառումով, քերականության և ընթերցանության համատեղ ուսուցման կամ «առնչակից» եղանակ, վերլուծական-համադրական մեթոդ):	2	խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների իրականացում	ՊԳ1, ԼԳ1
3.	Լեզվական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդներն ու եղանակները: Շարահյուսական տարրական գիտելիքների ուսուցումը:	Շարահյուսական գիտելիքներ: Շարահյուսական վարժությունների համակարգը:	2	խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների	ՊԳ2, ԼԳ1

				հրականացում	
4.	Ձևաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցումը: Խոսքի մասերի՝ գոյականի, բայի ուսուցումը:	Ձևաբանական գիտելիքներ: Ձևաբանական վարժությունների համակարգը:	2	խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների հրականացում	ՊԳ1, ԼԳ3
5.	Քերականության դասի տիպերը: Քերականական ուղղագրության ուսուցումը: Ածականի, թվականի, դերանվան, շաղկապի և ձայնարկության ուսուցումը:	Քերականության դասի տիպերը: Ձևաբանական գիտելիքներ: Ձևաբանական վարժությունների համակարգը:	2	խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների հրականացում	Պ31, ԼԳ3
6.	Քերականության դասի կառուցվածքը: Չննականությունը քերականության դասերին:	Քերականության դասի կառուցվածքը, տիպերը: Չննականությունը քերականության դասերին:		խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների	ՊԳ1, ԼԳ2

				իրականացում	
7.	Խոսքի զարգացման մեթոդիկայի գիտական հիմունքները: Բանավոր խոսքի զարգացումը: Բանավոր խոսքի հիմնական բաղադրիչները: Բանավոր խոսքին ներկայացվող պահանջները:	Խոսքի տեսակները՝ ներքին և արտաքին. արտաքին խոսքի դրսևորման ձևերը՝ բանավոր և գրավոր: Դրանց միջև եղած նմանություններն ու տարբերությունները, դրանց փոխադարձ կապը և օգտագործումը ուսուցման ընթացքում:	2	խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների իրականացում	ՊԳ2, ԼԳ4
8.	Բանավոր խոսքի զարգացման մեթոդները: Բառապաշարի զարգացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների մեթոդիկա: Հոմանիշների և հականիշների ուսուցումը որպես բառապաշարի զարգացման միջոց: Դարձվածք, դարձվածքների և ասացվածքների ուսուցումը որպես խոսքի հարստացման միջոց:	Բանավոր խոսք. նրա հիմնական բաղադրիչները՝ բառապաշար, խոսք կառուցելու կարողություն, ուղղախոսություն:	2	խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների իրականացում	ՊԳ1, ԼԳ1
9.	Կապակցված խոսքի զարգացման մեթոդիկա: Կապակցված խոսքին ներկայացվող պահանջները: Նկարի շուրջ պատմության հյուսումը՝ որպես կապակցված	Աշակերտի կապակցված խոսքին առաջադրվող հիմնական պահանջները, կապակցված խոսքի ուսուցման միջոցներն ու	2	խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների	ՊԳ3, ԼԳ1

	խոսքի զարգացման արդյունավետ հնար:	ձևերը:		լուծում, առաջադրանքների իրականացում	
10.	Գրավոր խոսքի զարգացումը: Գրավոր խոսքի տեսակները և դրանց ուսուցման մեթոդիկան: Արտագրության ուսուցման մեթոդիկա: Արտագրության տեսակները:	Գրավոր խոսք: Գրավոր աշխատանքի տեսակները, դրանց միջև եղած կապն ու աստիճանականությունը: Արտագրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:		խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների իրականացում	ՊԳ1, ԼԳ1
11.	Թելադրության ուսուցման նշանակությունը գրավոր խոսքի զարգացման գործում:	Թելադրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:	4	խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների իրականացում	ՊԳ1, ԼԳ2
12.	Փոխադրության ուսուցման մեթոդիկան: Շարադրության ուսուցման մեթոդիկան:	Փոխադրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան: Շարադրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:		խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում,	ՊԳ2, ԼԳ2

				առաջադրանքների իրականացում	
13.	Գրավոր աշխատանքների կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Մխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը:	Գրավոր աշխատանքի կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Մխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը: Գրավոր աշխատանքի դասի կառուցվածքը (տարբեր գրավոր աշխատանքների անցկացման դեպքում): Տետրերը վարելու կարգը և գնահատման նորմերը:		խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների իրականացում	ՊԳ1, ԼԳ1
14.	Ուղղագրության ուսուցումը: Ուղղագրության ուսուցման ձևերն ու մեթոդները: Հայոց լեզվի ուղղագրության և ուղղախոսության հիմնական սկզբունքները և մեթոդները: Ուղղագրական վարժությունների համակարգը:	Ուղղագրություն, ուսուցման նշանակությունը հայոց լեզվի ուսուցման ընդհանուր համակարգում: Ուղղագրության ուսուցման հոգեբանական հիմունքները: Հայոց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և ուսուցման մեթոդները: Ձայնավորների ուղղագրության ուսուցում: Բաղաձայնների ուղղագրության ուսուցում: Քերականության ուղղագրության ուսուցում:	2	խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների իրականացում	ՊԳ1, ԼԳ1

15.	<p>Կետադրության ուսուցման տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում, կետադրության ուսուցումը կարդալիս:</p>	<p>Կետադրություն, նրա տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում: Կետադրության ուսուցման նշանակությունը արտահայտիչ և ճիշտ կարդալիս: Կետադրության ուսուցման ձևերն ու մեթոդները: Կետադրության ուսուցման կապը քերականության և ընթերցանության դասերի հետ: Կետադրական վարժությունները տարրական դասարաններում:</p>	2	<p>խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների իրականացում</p>	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ1
16.	<p>Վայելչագրության նշանակությունը, նրա տեղն ու դերը մայրենի լեզվի դասընթացում: Վայելչագրության հիմնական պահանջները տարրական դասարաններում: Վայելչագրության ուսուցման մեթոդները:</p>	<p>Վայելչագրություն, խնդիրներն ու նպատակները: Վայելչագրության ուսուցման հիմնական պահանջները և դրանց իրականացման ձևերը:</p>		<p>խմբային աշխատանքներ, տնային առաջադրանքներ, գործնական խնդիրների լուծում, առաջադրանքների իրականացում</p>	ՊԳ1, ԼԳ1

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ⁹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Քերականական գիտելիքների ուսուցման հիմնական դիդակտիկական սկզբունքները, դրանց իրականացման մեթոդիկան: Քերականության տեղն ու դերը հայոց լեզվի տարրական ուսուցման համակարգում:	Քերականության տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում: Քերականության դասավանդման ժամանակակից դրվածքը: Քերականական տարրական դասընթացի հիմնական բաժինները՝ լեզվական նախագիտելիքներ և լեզվական տարրական գիտելիքներ:	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Ստուգարքների շարք	Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Ընկալում: Լրացման հարցեր:	ՊԳ1, ԼԳ1

⁹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

2.	<p>Քերականական գիտելիքների յուրացման գործընթացի առանձնահատկությունները տարրական դասարաններում:</p> <p>Քերականական վարժությունների համակարգը: Մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի ուսուցման փուլերը, դրանց խնդիրներն ու բովանդակությունը: Հնչյունաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդիկա: Գաղափար նախադասության մասին:</p>	<p>Քերականության ուսուցման եղանակներն ու մեթոդները տարրական դասարաններում (ինդուկտիվ եղանակ՝ դեդուկցիայի կիրառումով, քերականության և ընթերցանության համատեղ ուսուցման կամ «առնչակից» եղանակ, վերլուծական-համադրական մեթոդ):</p>	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Ստուգաքննիչի շարաք	<p>Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Թեստային գնահատում:</p> <p>Փակ հարցեր: Հարցաթերթ:</p>	ՊԳ1, ԼԳ1
3.	<p>Լեզվական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդներն ու եղանակները: Շարահյուսական տարրական գիտելիքների ուսուցումը:</p>	<p>Շարահյուսական գիտելիքներ: Շարահյուսական վարժությունների համակարգը:</p>	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Ստուգաքննիչի շարաք	<p>Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Թեստային գնահատում:</p> <p>Լրացման հարցեր: Հարցաթերթ:</p>	ՊԳ2, ԼԳ1

4.	<p>Ձևաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցումը: Խոսքի մասերի՝ գոյականի, բայի ուսուցումը:</p>	<p>Ձևաբանական գիտելիքներ: Ձևաբանական վարժությունների համակարգը:</p>	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շարքաթ	<p>Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում:</p> <p>Ընկալում:</p> <p>Լրացման հարցեր:</p>	ՊԳ1, ԼԳ3
5.	<p>Քերականության դասի տիպերը: Քերականական ուղղագրության ուսուցումը: Ածականի, թվականի, դերանվան, շաղկապի և ձայնարկության ուսուցումը:</p>	<p>Քերականության դասի տիպերը: Ձևաբանական գիտելիքներ: Ձևաբանական վարժությունների համակարգը:</p>	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շարքաթ	<p>Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Թեստային գնահատում:</p> <p>Փակ հարցեր:</p> <p>Հարցաթերթ:</p>	Պ31, ԼԳ3

6.	Քերականության դասի կառուցվածքը: Զննականությունը քերականության դասերին:	Քերականության դասի կառուցվածքը, տիպերը: Զննականությունը քերականության դասերին:	Կլոր սեղան	Ստուգարքների շարքաթ	Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Թեստային գնահատում: Լրացման հարցեր: Հարցաթերթ:	ՊԳ1, ԼԳ2
7.	Խոսքի զարգացման մեթոդիկայի գիտական հիմունքները: Բանավոր խոսքի զարգացումը: Բանավոր խոսքի հիմնական բաղադրիչները: Բանավոր խոսքին ներկայացվող պահանջները:	Խոսքի տեսակները՝ ներքին և արտաքին. արտաքին խոսքի դրսևորման ձևերը՝ բանավոր և գրավոր: Դրանց միջև եղած նմանություններն ու տարբերությունները, դրանց փոխադարձ կապը և օգտագործումը ուսուցման ընթացքում:	Կլոր սեղան	Ստուգարքների շարքաթ	Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Ընկալում: Լրացման հարցեր:	ՊԳ2, ԼԳ4

8.	<p>Բանավոր խոսքի զարգացման մեթոդները: Բառապաշարի զարգացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների մեթոդիկա: Հոմանիշների և հականիշների ուսուցումը որպես բառապաշարի զարգացման միջոց: Դարձվածք. դարձվածքների և ասացվածքների ուսուցումը որպես խոսքի հարստացման միջոց:</p>	<p>Բանավոր խոսք. նրա հիմնական բաղադրիչները՝ բառապաշար, խոսք կառուցելու կարողություն, ուղղախոսություն:</p>	<p>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</p>	<p>Ստուգաթղթերի շարք</p>	<p>Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Թեստային գնահատում: Փակ հարցեր: Հարցաթերթ:</p>	<p>ՊԳ1, ԼԳ1</p>
9.	<p>Կապակցված խոսքի զարգացման մեթոդիկա: Կապակցված խոսքին ներկայացվող պահանջները: Նկարի շուրջ պատմության հյուսումը՝ որպես կապակցված խոսքի զարգացման արդյունավետ հնար:</p>	<p>Աշակերտի կապակցված խոսքին առաջադրվող հիմնական պահանջները, կապակցված խոսքի ուսուցման միջոցներն ու ձևերը:</p>	<p>Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն</p>	<p>Ստուգաթղթերի շարք</p>	<p>Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Թեստային գնահատում: Լրացման հարցեր: Հարցաթերթ:</p>	<p>ՊԳ3, ԼԳ1</p>

10.	Գրավոր խոսքի զարգացումը: Գրավոր խոսքի տեսակները և դրանց ուսուցման մեթոդիկան: Արտագրության ուսուցման մեթոդիկա: Արտագրության տեսակները:	Գրավոր խոսք: Գրավոր աշխատանքի տեսակները, դրանց միջև եղած կապն ու աստիճանականությունը: Արտագրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:	Կլոր սեղան	Ստուգաթղթերի շաբաթ	Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Ընկալում: Լրացման հարցեր:	ՊԳ1, ԼԳ1
11.	Թելադրության ուսուցման նշանակությունը գրավոր խոսքի զարգացման գործում:	Թելադրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Ստուգաթղթերի շաբաթ	Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Ընկալում: Լրացման հարցեր:	ՊԳ1, ԼԳ2
12.	Փոխադրության ուսուցման մեթոդիկան: Շարադրության ուսուցման մեթոդիկան:	Փոխադրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան: Շարադրություն, տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:	Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն	Ստուգաթղթերի շաբաթ	Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Թեստային գնահատում: Լրացման հարցեր: Հարցաթերթ:	ՊԳ2, ԼԳ2

13.	Գրավոր աշխատանքների կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Մխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը:	Գրավոր աշխատանքի կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Մխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը: Գրավոր աշխատանքի դասի կառուցվածքը (տարբեր գրավոր աշխատանքների անցկացման դեպքում): Տետրերը վարելու կարգը և գնահատման նորմերը:	Կլոր սեղան	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Ընկալում: Լրացման հարցեր:	ՊԳ1, ԼԳ1
14.	Ուղղագրության ուսուցումը: Ուղղագրության ուսուցման ձևերն ու մեթոդները: Հայոց լեզվի ուղղագրության և ուղղախոսության հիմնական սկզբունքները և մեթոդները: Ուղղագրական վարժությունների համակարգը:	Ուղղագրություն, ուսուցման նշանակությունը հայոց լեզվի ուսուցման ընդհանուր համակարգում: Ուղղագրության ուսուցման հոգեբանական հիմունքները: Հայոց լեզվի ուղղագրության հիմնական սկզբունքները և ուսուցման մեթոդները: Ձայնավորների ուղղագրության ուսուցում: Բաղաձայնների ուղղագրության ուսուցում: Քերականության ուղղագրության ուսուցում:	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Ընկալում: Լրացման հարցեր:	ՊԳ1, ԼԳ1

15.	<p>Կետադրության ուսուցման տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում, կետադրության ուսուցումը կարդալիս:</p>	<p>Կետադրություն, նրա տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում: Կետադրության ուսուցման նշանակությունը արտահայտիչ և ճիշտ կարդալիս: Կետադրության ուսուցման ձևերն ու մեթոդները: Կետադրության ուսուցման կապը քերականության և ընթերցանության դասերի հետ: Կետադրական վարժությունները տարրական դասարաններում:</p>	Ռեֆերատ	Ստուգարքների շաբաթ	<p>Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Թեստային գնահատում: Փակ հարցեր: Հարցաթերթ:</p>	ՊԳ1, ՊԳ2, ԼԳ1
16.	<p>Վայելչագրության նշանակությունը, նրա տեղն ու դերը մայրենի լեզվի դասընթացում: Վայելչագրության հիմնական պահանջները տարրական դասարաններում: Վայելչագրության ուսուցման մեթոդները:</p>	<p>Վայելչագրություն, ինդիքներն ու նպատակները: Վայելչագրության ուսուցման հիմնական պահանջները և դրանց իրականացման ձևերը:</p>	Կլոր սեղան	Ստուգարքների շաբաթ	<p>Բանավոր հարցում: Ընթացիկ գնահատում: Թեստային գնահատում: Լրացման հարցեր: Հարցաթերթ:</p>	ՊԳ1, ԼԳ1

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹¹

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Մարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹¹ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. **Գնահատում**

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹²:

14.1. **Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝**

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ամփոփիչ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. **Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.**

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ամփոփիչ քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

¹²«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.),

14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Քերականական գիտելիքների ուսուցման հիմնական դիդակտիկական սկզբունքները, դրանց իրացման մեթոդիկան:
2. Քերականության տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասարաններում:
3. Քերականական գիտելիքների յուրացման գործընթացի առանձնահատկությունները տարրական դասարաններում:
4. Լեզվական վարժությունների համակարգը, լեզվական խաղեր:
5. Քերականության տարրական դասընթացի ուսուցման հիմնական փուլերը, բովանդակությունը:
6. Քերականական նախագիտելիքների ուսուցումը:
7. Քերականական տարրական գիտելիքների ուսուցումը:
8. Քերականության տարրական դասընթացի հիմնական բաժինները:
9. Տարրական դասարանների հայոց լեզվի ծրագիր. քերականության բաժնի հիմնական պահանջները, ըստ դասարանների նախատեսված լեզվական գիտելիքների բովանդակությունը:
10. Քերականության ուսուցման եղանակներն ու մեթոդները:
11. Հնչյունաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդիկան (հնչյունի և տառի, վանկի, տողադարձի ուսուցումը):
12. Բառակազմական տարրական գիտելիքների ուսուցումը (գաղափար բառի մասին, արմատի, ածանցի, պարզ և բարդ բառերի ուսուցում):
13. Շարահյուսական տարրական գիտելիքների ուսուցումը (աշխատանք նախադասության շուրջ, գաղափար գլխավոր և երկրորդական անդամների մասին):
14. Նախադասության գլխավոր և երկրորդական անդամների ուսուցումը: Նախադասության կետադրությունը: Նախադասության համադաս անդամներ: Պարզ և բարդ նախադասություններ: Գաղափար կոչականի մասին: Գաղափար ուրիշի ուղղակի խոսքի մասին:
15. Ձևաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցումը: Գոյական անվան ուսուցումը: Գաղափար գոյականի եզակի և հոգնակի թվի մասին: Գաղափար հատուկ և հասարակ անունների մասին: Գաղափար գոյական անվան հոլովման մասին:
16. Բայի ուսուցումը: Գաղափար բայի դեմքի, թվի, ժամանակի մասին, բայի խոնարհման ուսուցումը:
17. Ածականի, թվականի, դերանվան ուսուցումը: Ծանոթություն շաղկապին և ձայնարկությանը:
18. Քերականական ուղղագրության ուսուցումը:

19. Քերականության դասի կառուցվածքը:
20. Քերականության դասի տիպերը:
21. Չննականությունը քերականության դասերին:
22. Խոսքի զարգացման մեթոդիկայի գիտական հիմունքները:
23. Բանավոր խոսքին ներկայացվող պահանջները:
24. Խոսքի տեսակները և դրանց փոխադարձ կապը ուսուցման գործընթացում:
25. Բանավոր խոսքի բաղադրիչները:
26. Կապակցված խոսքի զարգացման միջոցները:
27. Կապակցված խոսքի զարգացման մեթոդիկա, կապակցված խոսքին ներկայացվող պահանջները:
28. Բանավոր խոսքի զարգացման մեթոդները:
29. Բառապաշարի զարգացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքի մեթոդիկա:
30. Հոմանիշների և հականիշների ուսուցումը որպես բառապաշարի զարգացման միջոց:
Դարձվածքի և ասացվածքի ուսուցումը որպես խոսքի հարստացման միջոց:
Նկարների շուրջ պատմությունների հյուսումը:
31. Գրավոր խոսք, հիմնական կողմերն ու բաղադրիչները:
32. Գրավոր աշխատանքի տեսակները, դրանց նմանություններն ու տարբերությունները,
դրանց միջև եղած կապն ու աստիճանականությունը:
33. Արտագրության տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:
34. Թելադրության տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:
35. Փոխադրությունների ուսուցման մեթոդիկան:
36. Շարադրության տեսակները, ուսուցման մեթոդիկան:
37. Գործնական գրությունների ուսուցման մեթոդիկան:
38. Գրավոր աշխատանքների կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Աշակերտի թույլ տված սխալների գիտական դասադասումը: Մխալների վերլուծության և ուղղման ձևերը:
39. Գրավորների գնահատման նորմերը, տետրերը վարելու կարգը:
40. Գրավորի տեսակներն ըստ բնույթի և նպատակադրման:
41. Ուղղագրության ուսուցման նշանակությունը հայոց լեզվի ուսուցման ընդհանուր համակարգում: Ուղղագրության և ուղղախոսության ուսուցման հիմնական մոտեւումները կրտսեր դպրոցում: Ուղղագրության ուսուցման հոգեբանական հիմունքները: Ուղղագրական նյութերի ուսուցման պլանավորումը: Հայոց լեզվի ուղղագրության հիմնական բաժինները և ուսուցման մեթոդները:

42. Ուղղախոսության տեղը բանավոր խոսքի ուսուցման մեջ: Հայերենի գրական արտասանության նորմերը: Ուղղագրական վարժությունների համակարգը:
43. Կետադրության ուսուցման տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում, ուսուցման նշանակությունը կարդալիս: Կետադրության ուսուցման ձևերն ու մեթոդները (պարզ ճանաչում և կիրառում): Կետադրության ուսուցման կապը քերականության և ընթերցանության դասերի հետ:
44. Վայելչագրություն. վայելչագրության խնդիրներն ու նպատակները, հիմնական պահանջները, ուսուցման մեթոդները: Հայերեն տառերի կազմությունն ու խմբավորումը:

Գնահատման չափանիշները¹³.

- Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ ստուգման ժամանակ:
- Գործնական աշխատանքները՝ չորս հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:

¹³ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 013101.00.6- Ընդհանուր մանկավարժություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 013101.01.6- Տարրական մանկավարժություն և մեթոդիկա
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/բ-056 «Մայրենի լեզվի դասավանդման մեթոդիկա»			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	6 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	5-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	32	Դասախոսություն	12
			Գործնական աշխատանք	20
	Ինքնուրույն	148		
	Ընդամենը	180		
Ստուգման ձևը	Քննություն			
Դասընթացի նպատակը	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ինքնուրույն աշխատանքի միջոցով հաղորդակից լինել մեթոդամանկավարժական գրականության և մանկավարժական պրակտիկ աշխատանքի նորություներին, ▪ հայոց լեզվի ուսուցումը զուգակցել գաղափարական, բարոյական և գեղագիտական դաստիարակության հետ, տարրական դասարաններում հայոց լեզվի ուսուցման ընթացքում ▪ ապահովել միջառարկայական կապերը, ուսուցման անհատականացման և աշակերտների ակտիվացման ժամանակակից պահանջները, ստեղծագործորեն օգտագործել կրտսեր դպրոցում գործող դասագրքերը, ծրագրերն ու ուսումնաօժանդակ նյութերը: 			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i> - հիմնարար գիտելիքներ հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկայից, գրաճանաչության, ընթերցանության, քերականության և խոսքի զարգացման դասավանդման մեթոդիկա, պրակտիկ աշխատանքում դրանց կիրառում</p> <p><i>Հմտություն</i> - գաղափարական, բարոյական և գեղագիտական դաստիարակության հետ հայոց լեզվի ուսուցման զուգակցում,</p> <p><i>Կարողունակություն</i> - տարրական դասարաններում հայոց լեզվի ուսուցման ընթացքում միջառարկայական կապերի ապահովում, ուսուցման անհատականացում և աշակերտների ակտիվացում,</p>			

	<p>կրտսեր դպրոցում գործող դասագրքերի, ծրագրերի ու ուսումնասովանական նյութերի ստեղծագործորեն օգտագործում:</p>
<p>Դասընթացի բովանդակությունը</p>	<p>Թեմա 1. Քերականական գիտելիքների ուսուցման հիմնական դիդակտիկական սկզբունքները, դրանց իրականացման մեթոդիկան: Քերականության տեղն ու դերը հայոց լեզվի տարրական ուսուցման համակարգում: Քերականական գիտելիքների յուրացման գործընթացի առանձնահատկությունները տարրական դասարաններում: Քերականական վարժությունների համակարգը: Մայրենի լեզվի տարրական դասընթացի ուսուցման փուլերը, դրանց խնդիրներն ու բովանդակությունը: Հնչյունաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդիկա: Գաղափար նախադասության մասին: Լեզվական տարրական գիտելիքների ուսուցման մեթոդներն ու եղանակները: Շարահյուսական տարրական գիտելիքների ուսուցումը:</p> <p>Թեմա 2. Ձևաբանական տարրական գիտելիքների ուսուցումը: Խոսքի մասերի՝ գոյականի, բայի ուսուցումը: Քերականության դասի տիպերը: Քերականական ուղղագրության ուսուցումը: Ածականի, թվականի, դերանվան, շաղկապի և ձայնարկության ուսուցումը: Քերականության դասի կառուցվածքը, տիպերը: Զննականությունը քերականության դասերին:</p> <p>Թեմա 3. Խոսքի զարգացման մեթոդիկայի գիտական հիմունքները: Բանավոր խոսքի զարգացումը: Բանավոր խոսքի հիմնական բաղադրիչները: Բանավոր խոսքին ներկայացվող պահանջները: Բանավոր խոսքի զարգացման մեթոդները: Բառապաշարի զարգացման ուղղությամբ տարվող աշխատանքների մեթոդիկա: Հոմանիշների և հականիշների ուսուցումը որպես բառապաշարի զարգացման միջոց: Դարձվածք. դարձվածքների և ասացվածքների ուսուցումը որպես խոսքի հարստացման միջոց:</p> <p>Թեմա 4. Կապակցված խոսքի զարգացման մեթոդիկա: Կապակցված խոսքին ներկայացվող պահանջները: Նկարի շուրջ պատմության հյուսումը՝ որպես կապակցված խոսքի զարգացման արդյունավետ հնար: Գրավոր խոսքի զարգացումը: Գրավոր խոսքի տեսակները և դրանց ուսուցման մեթոդիկան: Արտագրության ուսուցման մեթոդիկա: Արտագրության տեսակները: Թելադրության ուսուցման նշանակությունը գրավոր խոսքի զարգացման գործում:</p> <p>Թեմա 5. Փոխադրության ուսուցման մեթոդիկան: Շարադրության ուսուցման մեթոդիկան: Գրավոր աշխատանքների</p>

	<p>կազմակերպումը, անցկացումը, ստուգումն ու գնահատումը: Միավորների վերլուծության և ուղղման ձևերը:</p> <p>Թեմա 6. Ուղղագրության ուսուցումը: Ուղղագրության ուսուցման ձևերն ու մեթոդները: Հայոց լեզվի ուղղագրության և ուղղախոսության հիմնական սկզբունքները և մեթոդները: Ուղղագրական վարժությունների համակարգը: Կետադրության ուսուցման տեղն ու դերը մայրենի լեզվի տարրական դասընթացում, կետադրության ուսուցումը կարդալիս: Վայելչագրության նշանակությունը, նրա տեղն ու դերը մայրենի լեզվի դասընթացում: Վայելչագրության հիմնական պահանջները տարրական դասարաններում: Վայելչագրության ուսուցման մեթոդները:</p>
<p>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</p>	<p>Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքներին հասնելու ընթացքի տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ ստուգման ժամանակ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Գործնական աշխատանքները՝ չորս հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ: ▪ Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:
<p>Գրականություն</p>	<p>Պարտադիր՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ա. Տեր-Գրիգորյան, Հայոց լեզվի դասավանդման մեթոդիկա, Երևան, 1980: 2. Ա. Տեր-Գրիգորյան, Քերականության մեթոդիկա, Երևան 1977: 3. Ջ. Գյուլամիրյան, Հայոց լեզվի տարրական ուսուցման մեթոդիկա, Երևան, 2006: <p>Լրացուցիչ՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ա. Տեր-Գրիգորյան, Կարդալու և գրելու սկզբնական կարողությունների ձևավորումը, Երևան, 1980: 2. Ջ. Գյուլամիրյան, Կարդալու կարողությունների և խոսքի զարգացումը տարրական դասարաններում, Երևան, 1988: 3. Ջ. Գյուլամիրյան, Խոսքի զարգացում, Երևան, 2004: 4. Ա. Մանուկյան, Խոսքի զարգացման մեթոդիկա, Երևան 1976: